

Πιθανή συσχέτιση του συνδρόμου Guillain-Barre με τη νόσο COVID-19

Στο περιοδικό European Journal of Neurology έγινε αποδεκτή μια συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας και μετά-ανάλυση των σχετικών μελετών, με στόχο τη διερεύνηση της συσχέτισης της νόσου COVID-19 με την οξεία φλεγμονώδη πολυριζονευροπάθεια (σύνδρομο Guillain-Barre, GBS), την πρόγνωση του GBS σε έδαφος νόσου COVID-19 και την αποτελεσματικότητά της κατάλληλης θεραπευτικής αγωγής σε ασθενείς με GBS & νόσο COVID-19. Στην εργασία αυτή συμμετείχαν ως συγγραφείς ο **Γεώργιος Τσιβγούλης**, Καθηγητής Νευρολογίας ΕΚΠΑ, ο **Σωτήριος Τσιόδρας**, Καθηγητής Λοιμωξιολογίας ΕΚΠΑ, ο **Θεόδωρος Βασιλακόπουλος**, Καθηγητής Πνευμονολογίας και Εντατικής Θεραπείας ΕΚΠΑ, η **Ανδρονίκη Νάσκα**, Καθηγήτριας Υγιεινής και Επιδημιολογίας ΕΚΠΑ, ο **Παναγιώτης Κοκότης**, Αναπληρωτής Καθηγητής Νευρολογίας-Νευροφυσιολογίας ΕΚΠΑ και ο **Ιωάννης Μιχόπουλος**, Αναπληρωτής Καθηγητής Ψυχιατρικής ΕΚΠΑ. Τη δημοσίευση αυτή σχολιάζουν ο Καθηγητής **Γεώργιος Τσιβγούλης**, η Νευρολόγος **Λίνα Παλαιοδήμου** και η Νευρολόγος **Μαριάννα Στεφάνου**.

Μετά από τη συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας, 11 μελέτες κοόρτης και 7 σειρές περιστατικών κρίθηκαν ως κατάλληλες για να συμπεριληφθούν στη μετά-ανάλυση. Συνολικά συγκεντρώθηκαν δεδομένα από 136.746 ασθενείς με COVID-19 παγκοσμίως. Σύμφωνα με αυτά, οι συγγραφείς έδειξαν ότι σε 100.000 ασθενείς με COVID-19 (νοσηλευόμενοι και μη νοσηλευόμενοι), οι 15 παρουσίασαν GBS. Ωστόσο, σύμφωνα με προηγούμενες επιδημιολογικές μελέτες, η επίπτωση του GBS στο γενικό πληθυσμό, δεν ξεπερνά τα 2 περιστατικά ανά 100.000 πληθυσμού. Συμπερασματικά, η επίπτωση του GBS φαίνεται να είναι μεγαλύτερη σε έδαφος COVID-19. Μεταξύ των νοσηλευόμενων ασθενών με COVID-19, η επίπτωση του GBS υπολογίστηκε στο 0.4%. Επιπλέον, μεταξύ των ασθενών που εμφάνισαν νευρολογικές επιπλοκές σχετιζόμενες με COVID-19, περίπου το 9% αφορούσε GBS.

Σχετικά με τις κλινικές εκδηλώσεις του GBS στους ασθενείς με COVID-19, η προσβολή του οσφρητικού νεύρου, αλλά και άλλων κρανιακών νεύρων ήταν αρκετά συχνή, σε ποσοστό 41% και 43% αντίστοιχα. Επιπλέον, ο απομυελινωτικός υπότυπος του συνδρόμου επικρατούσε στους ασθενείς με COVID-19 (73%) και μάλιστα ήταν 3 φορές συχνότερος στους ασθενείς με COVID-19 σε σύγκριση με τους ασθενείς που παρουσίασαν GBS χωρίς να έχουν λοίμωξη από τον ιό SARS-CoV-2 (OR=3.27; 95%CI: 1.32-8.09). Το εύρημα αυτό πιθανά υποδηλώνει μία ανοσολογικής αρχής συσχέτιση της νόσου COVID-19 με το GBS, ενώ η περίπτωση άμεσης προσβολής του περιφερικού νευρικού συστήματος από τον ιό SARS-CoV-2 φαίνεται πιο απομακρυσμένη.

Παρά τη σχετικά αυξημένη επίπτωση του GBS σε ασθενείς με COVID-19, η πρόγνωση φαίνεται να παραμένει ίδια, σε σύγκριση με τους ασθενείς που ανέπτυξαν GBS χωρίς να έχουν ιστορικό μόλυνσης από τον ιό SARS-CoV-2. Μάλιστα, η ενδονοσοκομειακή θνητότητα στο GBS υπολογίστηκε στο 6% των ασθενών με COVID-19 και δεν ήταν διαφορετική σε σχέση με τους GBS ασθενείς χωρίς ιστορικό νόσου COVID-19. Επιπλέον, η χορήγηση της θεραπείας (ενδοφλέβια ανοσοσφαιρίνη ή πλασμαφαίρεση) και η ανταπόκριση σε αυτή δε διέφερε μεταξύ των δύο ομάδων ασθενών (με ιστορικό νόσου COVID-19 και χωρίς ιστορικό νόσου COVID-19).

Συμπερασματικά, η επίπτωση του GBS σε ασθενείς με νόσο COVID-19 φαίνεται να είναι σχεδόν οκταπλάσια σε σχέση με δεδομένα από προηγούμενες μεγάλες επιδημιολογικές μελέτες που αφορούν το γενικό πληθυσμό προ της πανδημίας COVID-19. Για το λόγο αυτό, οι θεράποντες ιατροί θα πρέπει να γνωρίζουν αυτή την επιπλοκή, με στόχο την έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία της, καθώς φαίνεται ότι έχει παρόμοια ανταπόκριση στη θεραπεία και ανάλογη πρόγνωση με το GBS πριν από την εποχή της πανδημίας με τον ιό SARS-CoV-2.